

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO NĂNG LỰC THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH TÔN GIÁO CỦA CHÍNH QUYỀN CƠ SỞ VÙNG ĐỒNG BÀO KHƠ-ME TÂY NAM BỘ

ThS NGUYỄN THỊ KIM THANH

Viện nghiên cứu Tôn giáo và Tín ngưỡng

Các tỉnh Tây Nam Bộ nước ta là nơi cư trú của đồng bào các dân tộc thiểu số: Hoa, Chăm, Khơ-me...; trong đó, đông nhất là dân tộc Khơ-me theo Phật giáo Nam tông. Hiện nay, đồng bào Khơ-me trong vùng có gần 1.140.000 người, sống tập trung ở các phum, sóc - nơi có địa bàn chiến lược về an ninh - quốc phòng và là nơi có nhiều diễn biến phức tạp về vấn đề dân tộc, tôn giáo. Các thế lực thù địch đang ra sức lợi dụng những đặc điểm đặc biệt về lịch sử, dân tộc và tôn giáo của cộng đồng người Khơ-me trong vùng để thực hiện các âm mưu và thủ đoạn xảo quyệt kích động lòng thù hận, chia rẽ dân tộc, đòi thành lập cái gọi là “nhà nước Khơ-me Crôm”...

Trong những năm qua, cùng với các địa phương trong cả nước, chính quyền cơ sở (CQCS) các tỉnh Tây Nam Bộ đã có nhiều đổi mới, tiến bộ quan trọng trong việc tổ chức thực hiện chính sách tôn giáo đối với đồng bào Khơ-me, góp phần vào thành tựu chung trong công tác tôn giáo của cả nước. Nhiều chùa chiền, sư sãi Khơ-me đã được CQCS tạo điều kiện hoạt động; hầu hết các chùa được cấp máy thu hình, trang bị tủ sách; các chùa được công nhận là di tích lịch sử - văn hóa hàng năm được cấp kinh phí tu bổ, 182 chùa hư hỏng nặng đã được các cấp chính quyền hỗ trợ kinh phí để sửa chữa. Tuy nhiên, trong công tác tôn giáo, CQCS vẫn còn một số hạn chế.

Vì vậy, việc củng cố CQCS nói chung, nâng cao năng lực thực hiện chính sách tôn giáo nói riêng, ở các xã vùng đồng bào Khơ-me trong vùng trở thành yêu cầu cấp thiết hiện nay.

Cũng như CQCS ở các vùng trong cả nước, CQCS các địa phương Tây Nam Bộ có nhiệm vụ xây dựng kế hoạch, phương án và đề ra các biện pháp để thực hiện các nhiệm vụ chính trị của địa phương, phát triển kinh tế - xã hội, giữ gìn an ninh - quốc phòng, xây dựng đời sống văn hóa, thực hiện tốt chính sách dân tộc, tôn giáo. Trong điều kiện hiện nay, việc CQCS vùng dân tộc Khơ-me thực hiện tốt chính sách tôn giáo có ý nghĩa quan trọng, giúp khơi dậy và phát huy mạnh mẽ các nguồn lực tại chỗ của địa phương và của nhân dân để phát triển sản xuất, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của đồng bào dân tộc, giúp đồng bào yên tâm, phấn khởi, tin tưởng hơn vào Đảng, Nhà nước và CQCS; đồng thời, nêu cao tinh thần trách nhiệm của từng cán bộ chính quyền, tránh việc để cho các thế lực phản động trong và ngoài nước dụ dỗ, lôi kéo các dân tộc Khơ-me, di cư tụ tập, gây ra các hiện tượng mang tính bạo động chính trị, chống lại chính quyền... Tuy nhiên cũng cần gấp rút nâng cao năng lực của CQCS trong việc thực hiện chính sách tôn giáo ở Tây Nam Bộ phù hợp hơn với tình hình mới trên các nội dung chủ yếu sau:

Một là, củng cố, kiện toàn tổ chức bộ máy và đội ngũ cán bộ CQCS. Đối với Hội đồng nhân dân (HĐND) xã, vấn đề cấp bách hiện nay là bầu chọn được các đại biểu có chất lượng và uy tín cao, đại diện cho các tầng lớp nhân dân, các tộc người của địa phương; trong đó, có tỉ lệ thích hợp đại biểu là người Khơ-me. Cơ cấu thích hợp và chất lượng của đại biểu HĐND xã tạo điều kiện để các đại biểu ở các phum, sóc có thể phản ánh tình hình và tâm tư, nguyện vọng của người dân một cách xác thực và có ý kiến đề xuất, tham gia trao đổi, bàn bạc tại các kì họp của HĐND, hình thành các chủ trương, biện pháp cần thiết để thực hiện tốt chính sách tôn giáo ở địa phương. Đồng thời, nâng cao chất lượng hoạt động của HĐND xã, như việc tổ chức một số kì họp chuyên sâu, ban hành được các nghị quyết chỉ đạo ủy ban nhân dân (UBND) thực hiện chính sách tôn giáo, tránh tình trạng hoạt động một cách hình thức.

UBND xã cần thực hiện tốt việc phân công một ủy viên UBND xã kiêm nhiệm theo dõi, tổ chức thực hiện công tác tôn giáo trên địa bàn.

Xây dựng quy chế và kiên trì thực hiện theo quy chế phối hợp giữa các ban của HĐND và các ban của UBND xã trong việc thực hiện chính sách tôn giáo; trong quá trình thực hiện, thường xuyên rút kinh nghiệm, có sự điều chỉnh, bổ sung quy chế phối hợp công tác để ngày càng phù hợp và có hiệu quả cao. Đối với những xã có đông tín đồ tôn giáo, chính quyền phải định kì (một hoặc hai quý) kiểm điểm, đánh giá việc thực hiện chính sách tôn giáo, những mặt được và chưa được, chỉ rõ trách nhiệm của HĐND và của UBND, từ đó, đề ra biện pháp thực hiện các chủ trương đã đề ra đạt chất lượng và kết quả tốt hơn.

Hai là, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ cấp xã ở Tây Nam Bộ, đảm bảo yêu cầu *toàn diện* về phẩm chất và năng lực, *đồng bộ* về kiến thức, năng lực tuyên truyền, vận động, tổ chức giải quyết các vấn đề phát sinh; bao gồm cán bộ đảng, cán bộ chính quyền, mặt trận và các đoàn thể nhân dân;

cán bộ chuyên trách và cán bộ không chuyên trách về công tác quần chúng nói chung, công tác tôn giáo nói riêng. Yêu cầu đối với đội ngũ này cần đủ sức triển khai tổ chức thực hiện các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước ở cơ sở; trong đó, có các chủ trương, chính sách về tôn giáo; giải quyết kịp thời và thỏa đáng các nhu cầu, nguyện vọng chính đáng của người dân về sản xuất, đời sống và tín ngưỡng, tôn giáo; tăng cường sự đoàn kết giữa các tầng lớp nhân dân, các dân tộc, các tôn giáo; củng cố sự vững mạnh của chính quyền; củng cố và nâng cao niềm tin, sự gắn bó của đồng bào dân tộc thiểu số với Đảng, CQCS.

Đối với đội ngũ cán bộ cơ sở, hướng chủ yếu theo hình thức bồi dưỡng tại chỗ, đào tạo tại chức thông qua hoạt động thực tiễn của họ. Hình thức bồi dưỡng chủ yếu là cấp trên hướng dẫn cụ thể cách thức tiến hành công việc, thường xuyên tổ chức sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm, nhân rộng các điển hình tiên tiến. Đồng thời, có hình thức thích hợp đào tạo, bồi dưỡng những kiến thức về tôn giáo và quản lý tôn giáo cho đội ngũ cán bộ chủ chốt các tổ chức trong hệ thống chính trị của xã nói chung, cán bộ CQCS nói riêng, giúp họ có đủ trình độ, năng lực quản lý tốt vấn đề tôn giáo, phân biệt rõ hoạt động tôn giáo bình thường, đúng chính sách và pháp luật với hành vi lợi dụng tôn giáo để gây rối, phá hoại; chủ động củng cố sự đoàn kết, nhất trí của nhân dân địa phương. Tiếp tục chú trọng việc quán triệt, nâng cao nhận thức đầy đủ hơn nữa về chính sách tôn giáo của Đảng và Nhà nước cho đội ngũ cán bộ cơ sở, bao gồm chính sách chung, chính sách cụ thể đối với tín đồ, chức sắc các tôn giáo, các tổ chức tôn giáo, các cơ sở hoạt động kinh tế và xã hội từ thiện của tôn giáo...

Để bồi dưỡng các kiến thức văn hóa, chuyên môn nghiệp vụ, lý luận chính trị, quản lý hành chính nhà nước giúp cán bộ cơ sở đủ khả năng giải quyết công việc nói chung, thực hiện chính sách tôn giáo nói riêng, đạt hiệu quả cao hơn, các trường chính trị tỉnh và các trung tâm giáo dục

chính trị huyện cần xây dựng chương trình đào tạo, bồi dưỡng thích hợp về công tác tôn giáo cho cán bộ cơ sở. Trước hết là các cán bộ chính quyền và cán bộ chuyên trách làm công tác tôn giáo ở cơ sở.

Đổi mới và nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tuyên truyền, cổ động của CQCS về chủ trương, chính sách tôn giáo của Đảng và Nhà nước tới đồng bào Khơ-me, tín đồ, sư sãi bằng nhiều hình thức đa dạng, thiết thực, phù hợp với trình độ nhận thức của từng đối tượng. Các văn bản của Nhà nước về chủ trương, chính sách nói chung, chính sách tôn giáo nói riêng, cần được dịch sang tiếng dân tộc, đảm bảo độ chính xác, dễ tiếp thu, phát cho dân không thu tiền, nhất là ở vùng có đông đồng bào dân tộc, đông tín đồ tôn giáo. Các cán bộ tuyên truyền cần hiểu đúng, nắm chắc và sâu sắc chủ trương, chính sách tôn giáo, sâu sát cơ sở, gần gũi từng hộ dân để từ đó thực hiện tốt chính sách tôn giáo, giúp đồng bào các dân tộc, tín đồ và chức sắc tôn giáo hiểu rõ chính sách tôn giáo để thực hiện một cách tự giác.

Nâng cao chất lượng công tác vận động quần chúng tín đồ của CQCS theo hướng *tin dân, gần dân, hiểu rõ tâm tư, nguyện vọng của dân*, nhất là đồng bào dân tộc thiểu số, để giác ngộ, vận động, tổ chức cho đồng bào thực hiện các chương trình, dự án phát triển kinh tế - xã hội, thực hiện đúng chính sách tôn giáo của Đảng và Nhà nước. Thực hiện tốt "ba cùng" với dân như vậy, các cán bộ CQCS mới kịp thời giải quyết các vấn đề liên quan đến tôn giáo một cách thấu tình, đạt lý, vừa đảm bảo quyền tự do tín ngưỡng của nhân dân, vừa giải quyết các vấn đề về tôn giáo đúng chính sách và pháp luật.

Ba là, tổ chức và có sự phối hợp chặt chẽ giữa chính quyền với các tổ chức, đoàn thể ở xã (nhất là Hội phụ nữ, vì người phụ nữ Khơ-me có vai trò quyết định trong gia đình và cộng đồng theo chế độ mẫu hệ) trong việc thực hiện chính sách tôn giáo, tránh tình trạng chờ đợi, đùn đẩy nhau khi giải quyết những vấn đề liên quan đến tôn giáo.

Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể nhân dân ở xã có nhiệm vụ và điều kiện nắm bắt tình hình diễn biến tư tưởng của nhân dân, hoạt động của các tôn giáo, phát hiện và phản ánh với CQCS những vấn đề cần chú ý, kể cả những nhân tố mới tích cực và những khuynh hướng không bình thường, có dấu hiệu tiêu cực; tuyên truyền, vận động các tầng lớp nhân dân thực hiện các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, các kế hoạch công tác của địa phương; đề xuất với chính quyền các biện pháp để thực hiện tốt chính sách tôn giáo; tham gia cùng chính quyền giải quyết kịp thời các vấn đề về tôn giáo ở địa phương; giám sát việc thực hiện chính sách, pháp luật về tôn giáo của chính quyền; trực tiếp đấu tranh với những biểu hiện, hành vi sai trái v.v. Về phần chính quyền xã, cần thông báo cho Mặt trận và các đoàn thể nhân dân về các chủ trương, chính sách của Nhà nước, các chương trình, kế hoạch công tác của địa phương; tiếp thu, nghiên cứu các đề xuất của Mặt trận và các đoàn thể để có biện pháp giải quyết thích hợp các vấn đề về tôn giáo theo chức trách, thẩm quyền; khen thưởng các tập thể và cá nhân làm tốt và xử lý nghiêm các hành vi sai trái...

Bốn là, CQCS cần thường xuyên tranh thủ sự lãnh đạo, chỉ đạo của đảng bộ cấp trên, đảng bộ xã, ý kiến chỉ đạo của Ban Tôn giáo tỉnh trong việc thực hiện chính sách tôn giáo.

Sự lãnh đạo của cấp ủy và tổ chức đảng giữ vai trò quyết định đối với thành công của công tác tôn giáo ở địa phương. Khi có chủ trương, chính sách mới về tôn giáo, có diễn biến mới không bình thường diễn ra trên địa bàn, chính quyền xã báo cáo, tham mưu cho cấp ủy để ra chủ trương, kế hoạch thực hiện. Căn cứ nghị quyết của đảng ủy xã, sự thống nhất giữa thường vụ đảng ủy và thường trực UBND, các cán bộ chính quyền tổ chức triển khai công việc, kịp thời báo cáo kết quả, thuận lợi và khó khăn với lãnh đạo đảng ủy và thường trực UBND xã.

Đối với những vấn đề thuộc chuyên môn về tôn giáo và công tác quản lý tôn

giáo mà cấp xã gặp khó khăn hoặc chưa thật rõ, chính quyền xã cần báo cáo xin ý kiến hướng dẫn, chỉ đạo của Ban Tôn giáo tỉnh.

Năm là, CQCS chỉ đạo lực lượng công an xã trong việc nắm bắt các đối tượng cầm đầu xúi giục, mua chuộc đồng bào dân tộc theo đạo lạ du nhập, lập nhà nguyện, nhà thờ trái phép; vừa kiên quyết vạch mặt, đấu tranh xử lý với đối tượng phản động, không để chúng lấn lướt chính quyền, vừa giải thích, thuyết phục và vận động nhân dân thực hiện quyền tự do tín ngưỡng tôn giáo đúng pháp luật, không nghe theo kẻ xấu làm những việc sai trái.

Sáu là, CQCS cần làm tốt công tác vận động, tranh thủ đội ngũ các sư sãi, sãi cả, sãi nhì, nhất là các à-cha. Đội ngũ sư sãi Khơ-me Tây Nam Bộ có số lượng khá đông (năm 2004 là 8.341 người), rất gần gũi, có uy tín và ảnh hưởng rất lớn đối với quần chúng Khơ-me. Người dân Khơ-me xem sư sãi, à-cha là hiện thân của đức Phật, của niềm tin và sự hiểu biết. Vì vậy, phải tranh thủ uy tín, phát huy vai trò của các vị sư sãi, à-cha trong việc tuyên truyền đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước, chủ trương của địa phương đến đồng bào Khơ-me, động viên bà con tham gia các hoạt động phát triển kinh tế - xã hội, giữ gìn an ninh, trật tự xã hội, xây dựng đời sống văn hóa...

Để đảm bảo cho CQCS có đủ năng lực thực hiện tốt chính sách tôn giáo vùng đồng bào Khơ-me Tây Nam Bộ, cùng với sự nỗ lực phấn đấu của bản thân đội ngũ cán bộ cơ sở, rất cần có sự hỗ trợ của các cấp, các ngành về những vấn đề sau:

- Cần cung cấp các văn bản của Đảng và Nhà nước về chính sách tôn giáo tới CQCS một cách kịp thời, đầy đủ, nguyên bản, không cắt xén. Không lấy việc truyền đạt miệng thay cho việc cung cấp văn bản.

- Thực hiện tốt việc bố trí cán bộ tăng cường làm công tác tôn giáo cho cơ sở vùng dân tộc Khơ-me. Những cán bộ này phải biết tiếng của dân tộc, tốt nhất cán bộ đó là người dân tộc, có đủ năng lực, kinh

nghiệm làm công tác tôn giáo, thuận lợi trong việc tiếp xúc với dân.

- Tăng cường sự chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền cấp trên (tỉnh, huyện) đối với cơ sở trong công tác tôn giáo, trên cơ sở có sự phân cấp, phân công nhiệm vụ cụ thể cho HĐND và UBND xã, trách nhiệm của các ban, ngành chức năng về công tác tôn giáo.

- Các đơn vị bộ đội biên phòng phối hợp chặt chẽ với CQCS trong việc vận động quần chúng xây dựng phong trào an ninh Tổ quốc, không nghe theo những luận điệu tuyên truyền của kẻ xấu; tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước nói chung, chính sách tôn giáo nói riêng, thông qua các tổ công tác, các đội tuyên truyền lưu động (chiếu phim, hoạt động văn nghệ), góp phần nâng cao đời sống tinh thần của bà con dân tộc thiểu số.

- Tạo điều kiện và phương tiện làm việc cho CQCS. Xây dựng trụ sở làm việc; cung cấp trang thiết bị thông tin liên lạc cho CQCS, trước mắt cần bảo đảm cung cấp hệ thống truyền thanh.

- Có chính sách đãi ngộ thỏa đáng cho cán bộ cơ sở vùng dân tộc để họ toàn tâm, toàn ý phục vụ công việc của chính quyền; trong đó, làm tốt công tác tôn giáo.

- Có chính sách hỗ trợ các địa phương phát triển kinh tế - xã hội, cải thiện đời sống vật chất và tinh thần cho đồng bào vùng dân tộc Khơ-me bằng những việc thiết thực cụ thể như xây dựng hệ thống điện, đường giao thông đến trung tâm cụm xã và đường liên bản, trường học, trạm xá, sửa sang chùa chiền - nơi trung tâm sinh hoạt văn hóa, tinh thần của người Khơ-me, xóa đói, giảm nghèo, nâng cao dân trí, tạo điều kiện để đồng bào nâng cao khả năng tiếp thu đường lối, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước; trong đó, có chính sách tôn giáo, giúp nhân dân tự nhận thức về tôn giáo một cách đúng đắn, từ đó, tự giác thực hiện chính sách tôn giáo, giúp CQCS hoàn thành tốt nhiệm vụ của mình □